

شنبه 19 آبان 1397 - 2 ربیع الاول 1440 - 10 نوامبر 2018

اعدام دکتر "حسین فاطمی" وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق (1333 ش)

اعدام دکتر "حسین فاطمی" وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق (1333 ش)

دکتر سیدحسین فاطمی در سال 1296 ش در نایین به دنیا آمد. در سال 1315 به همراه برادرش وارد کارهای مطبوعاتی شد و تا سال 1324 در روزنامه باختر فعالیت نمود. وی سپس برای تحصیل در فن روزنامه نگاری عازم اروپا گردید و دربارگشت در سال 1328، روزنامه باختر امروز را تاسیس کرد. دکتر فاطمی پس از مدتی به همراه دکتر محمد مصدق رهبری جبهه ملی را بر عهده گرفت و توسط روزنامه خود، افکار و عقاید جبهه ملی را انتشار می داد. او پس از نخست وزیری دکتر مصدق، در ابتدا به معاونت سیاسی و پارلمانی دولت و نمایندگی مجلس شورای ملی رسید و سپس در مهر 1331 عهده دار وزارت امور خارجه گردید. از جمله کارهای اساسی او در وزارت امور خارجه، قطع رابطه سیاسی با انگلستان، بستن سفارت انگلیس در تهران و کنسولگری های آن دولت استعمارگر در شهرستان ها بود. دکتر فاطمی به عنوان وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق و مدیر روزنامه "باختر امروز" و از مخالفان سیاست های استعماری انگلستان، پس از کودتای آمریکایی 28 مرداد 32 و برکناری دولت دکتر مصدق، تحت تعقیب مأموران رژیم شاه قرار گرفت. وی سرانجام پس از هفت ماه اختفا، در اسفند 1332 دستگیر و در حالی که بر اثر ضربات وارد شده به او، توان تکان خوردن نداشت در دادگاه حاضر شد. دکتر فاطمی در نهایت به اعدام محکوم گردید و این حکم در 19 آبان 1333 ش به مرحله اجرا درآمد. وی از همان سال های نخستین روزنامه نگاری، با رضا خان و خانواده پهلوی مبارزه می کرد و از آنان انتقاد می نمود. از این رو همیشه مغضوب دربار بود تا این که پس از کودتای 28 مرداد، فرصت تسفیه به دست دربار افتاد و او را از سر راه برداشتند. درگذشت "ابن اثیر" مورخ، ادیب و محدث شافعی (630 ق)

ابوالحسن، علي بن ابي الكرم محمد بن عبدالکريم بن عبدالله شيباني، معروف به ابن اثير جزري از مورخان نیمه ۴ و دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم هجری است. او در حفظ حدیث و مبادی و متعلقات آن، پیشوای محدثین به شمار می رود و در تاریخ، انساب، سیره و وقایع و جنگ های عرب، متبحر بود. شهرت ابن اثیر به دلیل دو کتاب بزرگ او به نام "الکامل فی التاريخ" و "استدالغابه فی معرفة الصحابه" است. از کتب دیگر وی می توان "اللباب فی تهذیب الانساب" و "الباهر" را نام برد. الباهر درباره ۴ و ۵ خاندان زنگیان موصل نوشته شده است. مرگ "مصطفی کمال آتاتورك" نخستین رئیس ۴ و ۵ جمهور لائیک ترکیه (1938 م)

مصطفی کمال پاشا معروف به آتاتورك به معنی پدر ترك ۴ و ۵ ها در 30 ژانویه سال 1881 م به دنیا آمد. وی از جوانی وارد نظام شد و در سال ۴ و ۵ های 1911 به بعد در جنگ علیه ایتالیا در لیبی و سپس جنگ بالکان، شرکت کرد. ولی بزرگ ۴ و ۵ ترین پیروزی نظامی او که موجب شهرت و محبوبیت وی در میان نظامیان ترك شد، شکست دادن نیروهای فرانسه و انگلیس در نبرد گالیپولی در سال 1915 م بود. او بعد از این جنگ نیز در مراحل نهایی جنگ جهانی اول در قفقاز و روسیه جنگید و پیروزی ۴ و ۵ های به دست آورد. آتاتورك پس از جنگ جهانی اول در رأس افسران جوان ناسیونالیست، طی کودتایی امپراتوری عثمانی را منحل کرد و با تشکیل دولت موقت انقلابی در آنکارا، جمهوری ترکیه را بنا نهاد. مصطفی کمال سپس، سلطنت و خلافت را در امپراتوری عثمانی که جز سرزمین کنونی ترکیه چیزی از آن باقی نمانده بود لغو کرد و در سال 1923 م به عنوان اولین رئیس ۴ و ۵ جمهور ترکیه انتخاب شد. سیاست کلی داخلی و خارجی حکومت آتاتورك عبارت بود از جدایی دین از سیاست، تأسیس حکومت لائیک در ترکیه، ایجاد نظام حقوقی و قضایی اروپایی در این کشور، اتخاذ سیاست بی ۴ و ۵ طرفی در مناسبات بین المللی ترکیه به منظور حفظ استقلال کشور، پایه ۴ و ۵ ریزی صنایع جدید مطابق الگوهای غربی، ترویج فرهنگ اروپایی و اتکا بر ناسیونالیسم و ملی گرایی ترکی. آتاتورك در چارچوب سیاست اسلام زدایی خود که انگلیسی ها به وی دیکته کرده بودند، پس از الغاء خلافت، وزارت شریعت و امور خیریه و دادگاه ۴ و ۵ های مذهبی را منحل نمود. تعطیلی و تسمخر زیارتگاه ۴ و ۵ ها و اماکن مذهبی، قرار دادن اذان ترکی به جای عربی، منع استفاده از نام ۴ و ۵ های خانوادگی عربی، تغییر نام اسلامبول به استانبول، قرار دادن روز یکشنبه به عنوان روز تعطیل، ممنوعیت هر گونه حرکت مذهبی، ممنوعیت استفاده زنان از حجاب اسلامی، استفاده از تقویم میلادی به جای تقویم قمری، کنار نهادن دین رسمی اسلام و تعیین حکومت سکولار، جای ۴ و ۵ رینی الفبای لاتین به جای الفبای ترکی و نمونه ۴ و ۵ های فراوان دیگر، از جمله اقدامات دین ستیز این عنصر خودباخته غرب می باشد. در همین راستا بود که رضا خان پهلوی پس از سفر به ترکیه و دیدار با آتاتورك، سیاست ۴ و ۵ های سکولاریستی وی را در ایران به مرحله اجرا گذاشت. حکومت آتاتورك مبتنی بر یک نظام تک حزبی و دیکتاتوری بود. او از ابتدای حکومت خود به اجرای برنامه ۴ و ۵ های وسیعی برای اروپایی کردن ترکیه همت گماشت و در راستای تحقق این هدف، قانون مدنی سوئیس، قانون جزای ایتالیا و قانون تجارت آلمان را در کشور رواج داد. جمهوری

استعفای "تریگوه لی" اولین دبیر کل سازمان ملل متحد (1952م)

تریگوه لی سیاست‌مدار نروژی و اولین دبیرکل سازمان ملل متحد در سال 1896م به دنیا آمد. وی در سال 1941م به وزارت امور خارجه نروژ انتخاب شد و در اول فوریه 1946م، پس از پایان جنگ جهانی دوم و بازگشت ثبات به جهان، به عنوان نخستین دبیر کل سازمان ملل متحد، برای یک دوره 5 ساله انتخاب شد. او در اول نوامبر 1950م، پس از پایان این دوره، برای مدت 5 سال دیگر در این سمت ابقا شد. تریگوه لی در زندگی سیاسی و اجتماعی به عنوان یک حقوق‌دان و کارشناس امور کارگری شناخته شده و نقش موثرش در رفع اختلافات و همکاری‌ها، به وسیله میانجی‌گری و سازش، زمینه مناسبی برای نمایش توانایی‌های او در رفع مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی فراهم کرده بود. ابتکار عمل او در مورد مسائل فلسطین، جنگ اعراب و اسرائیل، دخالت در جنگ کره، تلاش برای تخلیه ایران از نیروهای متفقین، ارائه برنامه بیست ساله صلح و اصول ده‌گانه برنامه صلح و... از جمله فعالیت‌های دوران دبیرکلی تریگوه لی بوده است. تریگوه لی که سیاست‌مدار و میانجی‌گر و محافظه‌کارانه‌ای را نسبت به مسائل سیاسی جهان دنبال می‌کرد در نهایت، به سبب بیماری در دهم نوامبر 1952م استعفا داد و داگ هلمر شولڈ، دیپلمات سوئدی، جانشین او گردید. هرچند این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که ادامه جنگ سرد میان شرق و غرب و وجود فضای بی‌اعتمادی که بلوک شوروی نسبت به فعالیت‌های دبیرکل سازمان ملل داشت، باعث گردید که تریگوه لی از ادامه فعالیت رضایت‌بخش خود مایوس گردد. تریگوه لی سرانجام در سال 1970 در 74 سالگی درگذشت.

ترکیه در مدت کوتاهی به دیکتاتوری کامل مبدل شد. کلیه امور مملکت با صدور فرمان از سوی آتاتورک انجام می‌گرفت و در برابر خواست او، مجلس و پارلمان اجازه هیچ گونه اعتراض و مخالفتی نداشتند. با این حال آتاتورک سعی می‌کرد در سیاست خارجی، خود را فردی صلح‌جو نشان دهد و به همین سبب، قراردادهای پیمان‌های دوستی متعددی را با کشورهای جهان به امضا رسانید. آتاتورک چهار بار به ریاست جمهوری ترکیه انتخاب شد و سرانجام پس از پانزده سال زمام‌داری، در دهم نوامبر 1938م در 57 سالگی درگذشت.